

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Waadhoeke
T.a.v.
Postbus 58
8800 AB Franeker

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer

Onze referentie
1323543

Bijlagen
0

Datum 20 februari 2023
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Naam
Adres Voorstraat 35
Postcode/plaats 8801LA Franeker
Gemeente/provincie Waadhoeke; Fryslân;
Monumentnummer 15756

Geacht college,

Op 7 december 2022 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen. Mijn advies t.a.v. deze restauratie is gezien het zeer uitvoerige en langdurige voorbereidingstraject waarbij diverse topexperts met uiteenlopende kennis van ons land betrokken waren en zijn, en de zorgvuldige plan van aanpak en zorgvuldige begeleiding, positief.

Hieronder de toelichting door de specialist Interieurs van de RCE op het plan en de restauratie. Bij de beoordeling zijn de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Het restauratieproject van de 'Schilderijkamer' in het Martena Museum kent een lang aanlooptraject. Reeds in 2004 is gestart met een eerste waardestellend vooronderzoek, gevolgd door een bouwhistorisch onderzoek door Jan van der Hoeve, en een kleurhistorisch onderzoek in 2005 door de kleuronderzoeker Edwin Verweij met medewerking van Jilt Heidstra olv Adema architecten.

- J.A. van der Hoeve/Bureau bouwhistorisch onderzoek, Bouwhistorische opname Franeker, Voorstraat 35 (Martenahuis), ongepubliceerd verslag, Utrecht, april 2006

- E. Verweij/Office for Architectural Paint Research & Conservation, Rapportage kleurverkenning Martenahuis Franeker, Amsterdam, juni 2005

Vervolgens is de kamer met haar geschilderde decoraties uitgebreid onderzocht en beschreven door dr Margriet van Eikema Hommes als een van de casussen van haar grote onderzoeksproject 'From Isolation to Coherence' (maart 2012-maart 2017): <http://www.fromisolationtocoherence.nl/casussen/martenahuis.html> De resultaten van dit onderzoek hebben geleid tot een tweetal artikelen:

- I. Verslype, A. Heuft & M. Van Eikema Hommes, & R. Jongma, 'De geschilderde kamer in het Martenahuis te Franeker: ontstaansgeschiedenis, oorspronkelijke gedaante en latere aanpassingen', in: Jaarboek De Vrije Fries, 2017, pp. 78-125.

- I. Verslype, M. van Eikema Hommes & A. Heuft, 'De oorspronkelijke gedaante van de geschilderde kamer in het Martenahuis te Franeker', in: Bulletin KNOB. 116 (2017) 3, pp. 101-121

Dit gedegen vooronderzoek vormt de basis waarop de huidige restauratievisie en planvorming is gevormd t.a.v. de restauratie van de geschilderde wandbehangsels en de aanpak van het geschilderde houtwerk onder leiding van Jojanneke Verhave en Roos Keppler. Alles tesamen is dit een uitzonderlijk gedegen basis die elders in het land nauwelijks of niet gerealiseerd kan worden.

Dit voortraject is gevolgd door een fondswervingstraject, waarna ook spoedig een externe begeleidingscommissie (5 personen) in het leven is geroepen, waarbij de gemeente in de persoon van Jacob Schiphof is uitgenodigd, en de RCE vanuit vakinhoudelijk oogpunt door Eloy Koldewij. Deze commissie is bij elkaar geweest op 11/04/2019, 09/12/2019, 11/04/2022, 03/10/2022 en 08/11/2022.

Motivering

Het op 21/12/2017 door Jojanneke Verhave aan Museum Martenahuis toegestuurde behandelingsplan is door het museum en de begeleidingscommissie besproken en geaccordeerd; tijdens de vervolgbijeenkomsten zijn knelpunten t.a.v. de restauratie van de beschilderde behangsels, het beschilderde plafond en het geschilderde houtwerk besproken en naar volle tevredenheid van een ieder zijn daarover beslissingen genomen. Helaas was de vertegenwoordiger van de gemeente vaak afwezig. Het plan van aanpak van het restauratieteam en het museum verdient mijn inziens alleen maar lof.

De behandeling van het geschilderde houtwerk op de wanden, plafond en vloer door de schilder Heidstra is gebaseerd op het kleuronderzoek van Edwin Verweij, aanvullende analyses door het team o.l.v. Margriet van Eikema Hommes en Heidstra's eigen waarnemingen. Tijdens iedere bijeenkomst van de begeleidingscommissie zijn ook deze werkzaamheden besproken. Over de historische afwerking wanden en het plafond zijn veel en voldoende gegevens bekend. Voor de vloer blijkt het lastiger: hiervoor zal (zoals doorgaans elders ook het geval is) een meer pragmatische keuze gemaakt moeten worden. Conform gemaakte afspraken zal ook die beslissing in samenspraak met de begeleidingscommissie genomen worden.

De aanpak van het afbrokkelende historische stucwerk achter de schilderijen is geen onderdeel van deze aanvraag. In een separate mail heeft de RCE specialist Historische bouwmaterialen, Michiel van Hunen, advies hierover uitgebracht.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,